

"I EN L'ENDEMIC, EL NOUCENTISME", ASSENYALA EL professor Josep Murgades.

Per Noucentisme acostumem a entendre la ideologia que, aproximadament entre 1906, any de la Solidaritat Catalana, per citar un exemple, i el 1923, any del cop d'Estat de Primo de Rivera, representa les aspiracions hegemòniques dels sectors més actius de la burgesia catalana, postula els seus interessos en un pla ideal i formula models i projectes que busquen establir normes de comportament social dirigides a possibilitar una acció reformista. Al començament del segle XX conviuen dues cultures a Catalunya: la Modernista i la Noucentista. La primera, representada per intel·lectuals com Joan Maragall i Pompeu Fabra i per polítics com Cambó i Prat de la Riba. La segona amb gent d'idees com Eugeni d'Ors o Francesc Pujols i d'acció, com Jaume Bofill i Mates o Antoni Rovira i Virgili. La llista d'obres del Noucentisme és llarga, i la tria es fa difícil. Per això, en la redacció d'aquesta bibliografia hem pretès aportar més aviat documents informatius i d'anàlisi que no pas títols d'obres contemporànies o dels mateixos protagonistes.

Literatura

El Noucentisme va exercir la seva influència sobre tot a través d'articles i llibres de contingut bàsicament literari i d'assaig. Els títols que donem a continuació analitzen aquestes obres.

Els anys vint en els Països Catalans: noucentisme / avantguarda. Primer Col·loqui Internacional de l'Associació Francesa de Catalanística. París 1996 Barcelona, Abadia de Montserrat, 1997. 252 pàg.

AULET, Jaume. *Josep Carner i els orígens del noucentisme.* Barcelona, Curial, 1992. 373 pàg. (Textos i estudis de literatura catalana; 26)

BILBENY, Norbert. *Eugeni D'Ors i la ideologia del noucentisme.* Barcelona, La Magrana, 1988. 226 pàg. (Els orígens; 22)

FUSTER, Joan. *Contra el Noucentisme.* Barcelona, Crítica, 1977. 193 pàg. (Sarrià; 1)

MALÉ, Jordi. *Carles Riba i el Noucentisme: les idees literàries: 1913-1920.* Barcelona, La magrana, 1995. 330 pàg. (Els orígens; 39)

MANENT, Albert. *Escriptors i editors del nou-cents.* Barcelona, Curial, 1984. 268 pàg. (Biblioteca de cultura catalana; 56)

MANENT, Albert. *Josep Carner i el Noucentisme: vida, obra i llegenda.* Barcelona, Edicions 62, 1988. 362 pàg. (Llibres a l'abast; 76) 3^a. ed.

El Noucentisme: cicle de conferències fet a la Institució Cultural del CIC de Terrassa, curs 1984-85. Barcelona, Abadia de Montserrat, 1987. 216 pàg. (Biblioteca Milà i Fontanals; 7)

PANYELLA, Vinyet. *Cronologia del noucentisme: una eina.* Barcelona, Abadia de Montserrat, 1996. 149 pàg.

PERICAY, Xavier; Ferran TOUTAIN. *El malentès del Noucentisme: tradició i plagis a la prosa catalana moderna.* Barcelona, Proa, 1996. 314 pàg.

VALLCORBA PLANA, Jaume. *Noucentisme, mediterraneisme i classicisme: apunts per a la història d'una estètica.* Barcelona, Quaderns Crema, 1994. 86 pàg.

VIDAL, Mercè. *Teoria i crítica en el Noucentisme: Joaquim Folch i Torres* Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, 1991. 591 pàg. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 40)

Articles

Una bona part de la reflexió sobre el Noucentisme s'ha fet a través d'articles en publicacions periòdiques o en obres d'història de la literatura i l'art.

BOU, Enric. "La poesia noucentista" A: *Història de la literatura catalana*, vol. IX. Barcelona, Ariel, 1987. pàg. 99-146

CASTELLANOS, Jordi. *Dossier: "Modernisme i Noucentisme"* A: *L'Avenç* núm. 25 (1980) pàg. 25-51

GABANCHO, Patrícia. "L'exercici del poder cultural a Catalunya (I) : del Modernisme al Noucentisme" A: *L'Avenç*, núm.51 (1982)

MARFANY, Joan Lluís. "Reflexions sobre Modernisme i Noucentisme" A: *Els Marges* núm. 1 (1974) pàg. 49-71

MARFANY, Joan Lluís. "Modernisme i Noucentisme amb algunes consideracions sobre el concepte de moviment cultural" A: *Els Marges* núm. 26 (1982) pàg. 31-42

MURGADES, Josep. "Assaig de revisió del Noucentisme" A: *Els Marges* núm. 7 (juny 1976) pàg. 35-53

MURGADES, Josep. "El Noucentisme" A: *Història de la literatura catalana*. Vol IX Barcelona, Ariel, 1987. pàg. 9-72

MURGADES, Josep. "Sinopsi de l'antinoucentisme històric" A: *Llengua & Literatura* (1996) Vol. 7, pàg. 105-127

"El 'noucentisme' entre la estètica y la política". A: *Colóquio / Artes*, núm.110. Lisboa, Fundação Calouste Gulbenkian 1996.

Noucentisme. Bibliografia

Enric Aguadé

Cap del Servei Municipal de Biblioteques de l'Ajuntament de Reus

YATES, A. "The creation of Narcís Oller's La febre d'or" A: *Bulletin of Hispanic Studies* LII. 1975

Art i Arquitectura

El Noucentisme va fer també importants aportacions en temes d'art i d'arquitectura.

FONTBONA, Francesc. "Les arts plàstiques del Noucentisme". A: *Història de la Cultura Catalana. Vol. VII. el Noucentisme 1906-1918*. Barcelona, Edicions 62, 1996, pàg. 159-190

JARDÍ, Enric. *El noucentisme*. Barcelona, Aymà, 1980. 228 pàg.

Noucentisme i ciutat. Barcelona: Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, 1994 113 pàg.

PLANAS, M. Rosa *Enric Cristòfor Ricard, (1893-1960) gravador del Noucentisme*. Barcelona, Biblioteca de Catalunya, 1988

TARRÚS, Joan; Narcís COMADIRA. *Rafael Masó, arquitecte noucentista*. Girona, Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Demarcació de Girona, 1996. 437 pàg.

A la xarxa

El Noucentisme a és present Internet a través de l'Hiperenciclopèdia. També hi ha obres a text complet i algunes pàgines sobre autors en concret. Com a exemple de referències d'autors proposem una pàgina sobre Eugeni D'Ors.

L'Almanach dels Noucentistes

<http://cervantesvirtual.com/servlet/SirveObras/bc/90682820784500284212167660/>

Facsimil de l'*Almanach dels Noucentistes* de 1911 digitalitzat per la Biblioteca de Catalunya i la Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes. [Consulta 30 de novembre de 2001]

El moviment Noucentista

<http://www.grec.net/cgi-bin/hecc12>

Entrada a l'Hiperenciclopèdia. [Consulta 1 de desembre de 2001]

El Noucentisme a la literatura

<http://www.grec.net/cgi-bin/hecc12>

Apartat dedicat a la literatura durant el Noucentisme a l'Hiperenciclopèdia. [Consulta 29 de novembre de 2001]

Noucentisme i avantguardisme

<http://partal.co/aclc/autors/litecat/6.html>

Pàgina de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana [Consulta 29 de novembre de 2001]

TORREGROSA, Marta; Jaume NUBIOLA *Eugenio d'Ors: el hombre y su obra*

<http://ensayo.rom.uga.edu/filosofos/spain/Ors/introd.htm>

Una pàgina d'aquests professors de la Universitat de Navarra amb la biografia i una bibliografia molt completa de i sobre Eugeni D'Ors. [Consulta 29 de novembre de 2001]

Els "nostres" noucentistes

Alguns reusencs van fer aportacions significatives al Noucentisme, en la seva dimensió territorial, i van entendre la cultura també com a actitud i activitat política. Dels més representatius existeixen reculls bibliogràfics que ens estalvien haver de fer una tria entre la seva obra, normalment molt extensa.

Sobre Josep Iglésies

"Bibliografia de Josep Iglésies". [1979(?)]. 117 f. Manuscrit inèdit. 1 exemplar a la Biblioteca del Centre de Lectura

FONTSERÈ, Maria. "Bibliografia de Josep Iglésies". Barcelona, 1987. Mecanoscrit inèdit. 1 exemplar a l'Institut Català de Cartografia.

Revista Catalana de geografia núm. 1. (1978) Monogràfic sobre Josep Iglésies.

Revista del Centre de Lectura. 4ª època, núm. 240. Monogràfic sobre Josep Iglésies.

Sobre Joaquim Santasusagna

Josep Iglésies i Pere Anguera. *Joaquim Santasusagna: notícia bio-bibliogràfica*. Reus: l'Ajuntament, 1982. 56 pàg.

No podem deixar de citar l'obra que creiem més representativa de Santasusagna.

SANTASUSAGNA, Joaquim. *Reus i els reusencs en el renaixement de Catalunya fins al 1900*. Martorell: Gràfiques Martorell, 1949. 3ª ed. Reus, Associació d'Estudis Reusencs, 1982. 385 pàg.

Les seves obres i els seus articles periodístics, així com una interessant correspondència, la

major part inèdita, es poden consultar a la Biblioteca Joaquim Santasusagna, al Centre de Lectura.

Sobre Salvador Vilaseca

Iglésies, Josep. "Bibliografia de Salvador Vilaseca Anguera" A: *Boletín Arqueológico*. Època IV, fasc. 133-140. Años 1976-1977. pàg. 21-34.

La seva correspondència, així com una part important de la seva biblioteca, es pot consultar al Museu Comarcal Salvador Vilaseca.

Sobre Bonaventura Vallespinosa

Revista del Centre de Lectura. 4ª època, núm. 231. Monogràfic dedicat a l'obra literària de Bonaventura Vallespinosa.

Una part molt important de les seves traduccions es poden consultar a la Biblioteca del Centre de Lectura

Altres noucentistes, com Jaume Roig o Josep M. Prous i Vila han estat estudiats a les jornades "El Noucentisme a Reus: ideologia i literatura". Les ponències es publicaran properament.